

ЩОБ МАТИ ВЕЛИКИЙ ЗИСК ВІД МІКРООРГАНІЗМІВ

Засідання Міжвідомчої наукової ради НАН України та УААН з проблем агропромислового комплексу

У Великому конференц-залі НАН України 13 вересня ц. р. відбулося чергове засідання Міжвідомчої наукової ради НАН України та УААН з проблем агропромислового комплексу, на якому розглядалося питання опрацювання наукових основ використання мікроорганізмів в біотехнології, ветеринарії та харчовій промисловості. У засіданні під головуванням віце-президента УААН члена-кореспондента УААН А.М. Головка взяли участь провідні фахівці в галузі мікробіології. З ґрунтовною доповіддю на зазначену тему виступив директор Інституту ветеринарної медицини УААН член-кореспондент УААН А.Ф. Ображей.

Він, зокрема, зазначив, що зважаючи на надзвичайну розповсюдженість мікроорганізмів (ґрунт, вода, повітря, продукти харчування, корм для тварин), актуальність порушеного питання не викликає сумніву. В зв'язку з цим, дослідженням мікроорганізмів, вивченням їхньої корисної та шкідливої дії займаються науково-дослідні установи багатьох галузей та напрямів, а також присвячується багато міжнародних та вітчизняних конференцій, нарад, семінарів та інших зібрань.

Доповідач також повідомив, що науковими установами НАН України та УААН проводяться фундаментальні та прикладні дослідження з актуальних напрямів загальної

та сільськогосподарської мікробіології, біотехнології. Вони спрямовані на вивчення мікробіоценозів ґрунтів, корисної та шкідливої мікробіоти, пошук мікроорганізмів-пробіотиків і пребіотиків, селекцію та конструювання мікроорганізмів-продуцентів різних біологічно активних речовин й амінокислот. Значна увага приділяється також збереженню та відтворенню корисної мікробіоти в агроєкосистемах. Мікробіологічні дослідження в галузі кормовиробництва та тваринництва спрямовані на пошук штамів мікроорганізмів для виробництва лікувально-профілактичних кормів, пробіотиків, пребіотиків, продуцентів амінокислот, вітамінів та інших біологічно активних речовин, які перспективні для використання в кормовиробництві, ферментуванні молока та м'яса, одержання біологічних та імунопрофілактичних препаратів.

Для забезпечення ефективного використання мікроорганізмів потрібна постійна підтримка колекцій мікробних культур. Створені свого часу три депозитарії установ НАН, АМН та Мінагрополітики України не відповідають міжнародним вимогам, фінансуються за залишковим принципом, потребують суттєвого переоснащення та реконструкції тощо. Провідні науково-дослідні установи не мають лабораторних ліній для виробництва біологічних, пробі-

отичних та імунологічних препаратів, реакторів, ліофільних та вакуумних сушарок, необхідних для відпрацювання промислових технологій. Слабо реалізуються напрями досліджень з отримання біологічно-активних речовин, що продукуються мікроорганізмами (ферменти, високоактивні антибіотики, вітаміни та ін.). Крім того, не проводиться обстеження біологічного стану ґрунтів України з використанням еколого-трофічних груп мікроорганізмів та біохімічних показників як маркерів токсичності і ґрунтовтоми.

В обговоренні доповіді взяли участь провідні фахівці НАН України та УААН — директор Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України академік НАН України В.С. Підгорський, завідувач відділу ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» УААН д. вет. н. В.С. Білоконь, в. о. директора Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України д. б. н. Н.В. Заїменко, завідувача відділом Технологічного інституту молока та м'яса УААН д. б. н. Н.Ф. Кигіль та заступник директора Інституту сільськогосподарської мікробіології УААН д. б. н. О.В. Надкернична. У своїх виступах вони детально зупинилися на найбільш вагомим наукових досягненнях та основних проблемах, які потребують нагального розв'язання в цій галузі.

За результатами засідання прийнято проект постанови Ради, яким, зокрема, передбачено проведення спільних досліджень установ НАН України та УААН в опрацюванні наукових основ використання мікроорганізмів в біотехнології, ветеринарії та харчовій промисловості, визначено головні наукові та організаційні завдання установ НАН України та УААН в цій галузі, законодавчого забезпечення авторських прав на штамми. Відділенню загальної біології НАН України та Відділенню землеробства і рослинництва, ветеринарної медицини УААН рекомендовано підготувати для подання в установленому порядку до владних органів України аналітичну записку з конкретними пропозиціями щодо вирішення актуальних завдань в зазначеній галузі. Крім того, віце-президентом НАН України академіком НАН України В.Д.Походенком запропоновано винести на розгляд наступного засідання Ради питання «Ефективне використання земельних угідь в сучасних умовах» та затверджено склад робочої групи фахівців двох академій для його підготовки.

Р. РУДИЙ,
кандидат хімічних наук,
учений секретар Ради,
М. КУЧЕР,
кандидат біологічних наук,
заступник ученого секретаря Ради